

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๘/๒๕๕๖

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้านที่ ๑ และ ๒ (นางรัตนภรณ์ ชมภูเลิศ กับพวก) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ม. ๒๖/๒๕๓๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด กองคดียาเสพติด กรุงเทพมหานคร ๑ ได้ยื่นฟ้องบุคคลผู้ถูกจับกุมเป็นจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ตามลำดับ ในฐานะความผิดสมคบ โดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต่อศาลอาญา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๕๓๕/๒๕๓๕ หลังจากนั้น พนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องต่อศาลอาญาเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๕ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๖/๒๕๓๕ ขอให้ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินจำนวน ๗ รายการ ของนางรัตนภรณ์ ชมภูเลิศ (จำเลยที่ ๒ ในคดีแรก) ผู้ร้องที่ ๑ ให้ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ และต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๑ พนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องต่อศาลอาญาขอให้ริบทรัพย์สินของผู้ร้องที่ ๑ เพิ่มเติม และของนายเทียม อนุจารวัฒน์ สามีผู้ร้องที่ ๑ รวม ๕๖ รายการ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๖ (๓) ได้วินิจฉัยว่า ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ผู้ร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้คัดค้านที่ ๑ และนายสมใจ อนุจารวัฒน์ และนางสาวกันยรัตน์ อนุจารวัฒน์ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายเทียม อนุจารวัฒน์ ผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้คัดค้านที่ ๒ ยื่นคำร้องคัดค้าน คำร้องขอริบทรัพย์สินดังกล่าวโดยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ วรรคสอง ศาลอาญาพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีมีปัญหาว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำ

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมไปตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงส่งความเห็นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ บัญญัติไว้ดังนี้

“มาตรา ๒๕ บรรดาทรัพย์สินซึ่งพนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง นั้น ให้ศาลได้ส่วน หากคดีมีมูลว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินนั้น เว้นแต่บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ยื่นคำร้องขอคืนก่อนคดีถึงที่สุดและแสดงให้ศาลเห็นว่า

(๑) คนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(๒) คนเป็นผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์ และได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริต และมีค่าตอบแทน หรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ถ้าปรากฏหลักฐานว่าจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้นั้นมีอยู่หรือได้มาเกินกว่าฐานะ หรือความสามารถในการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมอย่างอื่นโดยสุจริตเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด”

“มาตรา ๓๑ ทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งริบตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ให้ตกเป็นของกองทุน”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ บัญญัติไว้ดังนี้

“มาตรา ๓๓ ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

“มาตรา ๔๘ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัด สิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมาย บัญญัติ”

ข้อพิจารณาและการวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยคือพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ ประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ หรือไม่นั้น เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ วินิจฉัยไว้แล้วว่าพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๑ นั้น เป็นข้อกำหนดพิเศษเพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนเมื่อศาลสั่งริบแล้ว เป็นการกำหนดประโยชน์การใช้สอยเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย หากศาลมิได้สั่งริบทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ย่อมคืนแก่ผู้ร้อง มาตรานี้จึงมิได้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ